

T. B. M. M. (S. Sayısı : 267)

Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasında Hava Servisleri İçin Anlaşma ile Bu Husustaki Mektup'un Onaylanmasının Uygun Bulunduğna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/568)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/101-2257/02421

16 . 5 . 1989

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 17.4.1989 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasında Hava Servisleri için Anlaşma ile Bu Husustaki Mektup'un Onaylanmasının Uygun Bulunduğna Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

G E R E K Ç E

5 Haziran 1945 tarih ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan 7 Haziran 1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasında ticarî hakların düzenlenmesi konusunda mutabakata ulaşılamamış, bu nedenle ticarî hakların ikili anlaşmalarla düzenlenmesi lüzumu hâsıl olmuştur. Bu çerçevede, gerek Türkiye gerek diğer devletler, ABD ile İngiltere arasında imzalanan Bermuda Anlaşmasını esas alarak ikili Anlaşmalar tesis etmek yoluna gitmişlerdir.

Ülkemizin coğrafi durumu ve Uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarlar gözönünde tutularak, aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik etmek ve kalkındırmak amacıyla, bugüne kadar bir çok ülkeyle hava ulaştırma anlaşması imzalanmıştır. Türkiye'nin yaptığı hava ulaştırma anlaşmaları Bermuda tipine uygun olup, esas olarak bir çerçeve anlaşması niteliğindedir ve karşılıklılık esasına dayanmaktadır.

Bu meyanda Hükümetimiz ile Japonya Hükümeti arasında 8 Mart 1989 tarihinde Tokyo'da hava servislerine ilişkin bir anlaşma imzalanmıştır. Japonya tarafı an-

laşma müzakerelerinde, hava yolları şirketlerinin diğer Âkit Taraf ülkeside büro açması, bu büroda personel görevlendirebilmesi, diğer Âkit Taraf ülkesinde elde edilen kazançların transfer edilebilmesi gibi konuların Anlaşmada yer almamasını, bu hususların taraflar arasında teati edilecek bir mektupla düzenlenmesini teklif etmiştir. Japon tarafının bu teklifi kabul edilmiş ve söz konusu mektup, Anlaşmanın imzalandığı 8 Mart 1989 tarihinde Tokyo Büyükelçimiz ile Japon Dışişleri Bakanı arasında teati edilmiştir.

Türkiye ile Japonya arasında giderek gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak gayesiyle imzalanan bu Anlaşma, hava trafiği ile ilgili millî kanun ve nizamlara uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılmasını öngörmektedir. Ayrıca Anlaşma, iki ülke arasında ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri bir düzeye getirilmesi ve Türk hava taşımacılığı şirketlerinin Uzakdoğuya açılabilmesi bakımından faydalı bulunmaktadır.

Anlaşma ve teati edilen mektup, onaylanmalarının uygun bulunması zımında Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirine sunulur.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve
Turizm Komisyonu
Esas No. : 1/568
Karar No. : 21

31 . 5 . 1989

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuz; Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasında Hava Servisleri için Anlaşma ile Bu Husustaki Mektup'un Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısını, Ulaştırma ve Dışişleri bakanlıkları temsilcilerinin hazır bulunduğu 31.5.1989 tarihli 11 inci birleşiminde görüşüp incelenmiştir.

Türkiye ile Japonya arasında giderek gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak gayesiyle imzalanan bu anlaşma; iki ülke arasında ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri düzeye getirilmesi ve Türk hava taşımacılığı şirketlerinin Uzakdoğuya açılabilmesi bakımından faydalı bulunmuştur.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra, maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının 1, 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İşbu rapor havalesi gereği Dışişleri Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüce Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan
Işlay Saygın
İzmir
Üye
İbrahim Özel
Burdur
Üye
Mustafa Hikmet Çelebi
Gaziantep
Üye
Mustafa Hilmi Özen
İstanbul
Üye
Ekrem Kangal
Sivas

Üye
Mehmet Yüzügüler
Aydın
Üye
Ayhan Uysal
Çanakkale
Üye
Abdülbaki Albayrak
İstanbul
Üye
Fuat Kılıcı
İzmir
Üye
Musa Gökbel
Muğla

Üye
Süleyman Şükrü Zeybek
Muğla

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/568

Karar No. : (1-2) 43

15 . 6 . 1989

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasında Hava Servisleri İçin Anlaşma ile Bu Husustaki Mektubun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 14.6.1989 tarihli 1-2/14 sayılı Birleşiminin, Dışışleri Bakanının Bulgaristan'ın yarattığı olaylar hakkında Komisyonumuza bilgi vermek üzere gelmesiyle tamamlanan 1 inci oturumundan sonra, 15.6.1989 tarihinde yapılan 2 nci oturumunda Dışışleri Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla tetkik ve müzakere edildi.

Gerekçesinde de belirtildiği gibi, Türkiye ile Japonya arasında hava seferlerinin yapılmasını öngören ve iki ülke arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak amacını taşıyan Anlaşma Tasarısı Komisyonumuzca usulüne uygun olarak görüşülmüş ve aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca, Tasarının İçtüzüğü'nün 53 üncü maddesi gereğince, Genel Kurulda öncelikle görüşülmesi kararlaştırılmıştır.

Raporumuz Anlaşmanın Komisyonda görüşülüp kabul edilmiş sayfalarının mühürlenmiş tercümesi ve üyelerimizin imza belgesinin parafı ve mühürlü ikişer nüshası ile birlikte Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygıyla sunulur.

Başkan	Başkanvekili
M. Vehbi Dinçerler	Cevdet Akçali
Hatay	İstanbul
Sözcü	Üye
M. Cavit Kavak	Tevfik Koçak
İstanbul	Ankara
Üye	Üye
Fethi Çelikbaş	Fuat Atalay
Burdur	Diyarbakır
Üye	Üye
H. Cavit Erdemir	Abdulvahap Dizdaroğlu
Kütahya	Mardin
Üye	Üye
Bahri Kibar	Ali Şakir Ergin
Ordu	Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasında Hava Servisleri İçin Anlaşma ile Bu Husustaki Mektup'un Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 8 Mart 1989 tarihinde Tokyo'da imzalanan «Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasında Hava Servisleri İçin Anlaşma»nın ve aynı tarihte teati edilen Mektup'un onaylanması uygun bulunmuştur.

**BAYINDIRLIK - İMAR - ULAŞTIR-
MA VE TURİZM KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasın-
da Hava Servisleri İçin Anlaşma ile Bu
Husustaki Mektup'un Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun
Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci mad-
desi Komisyonumuzca aynen kabul edil-
miştir.

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KA-
BUL ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Arasın-
da Hava Servisleri İçin Anlaşma ile Bu
Husustaki Mektup'un Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun
Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci mad-
desi Komisyonumuzca aynen kabul edil-
miştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

T. Özal

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

A. Bozer

Devlet Bakanı

G. Taner

Devlet Bakanı

I. Çelebi

Devlet Bakanı

İ. Özarlan

Devlet Bakanı

E. Konukman

Adalet Bakanı

M. O. Sungurlu

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Maliye ve Gümrük Bakanı

E. Pakdemirli

Bayındırlık ve İskân Bakanı

C. Altunkaya

Ulaştırma Bakanı

C. Tuncer

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

İ. Aykut

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

F. Kurt

Turizm Bakanı

İ. Aküzüm

Devlet Bakanı

K. İnan

Devlet Bakanı

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Yazar

Devlet Bakanı

S. Sert

Devlet Bakanı

İ. Aşkın

Millî Savunma Bakanı

İ. S. Giray

Dışişleri Bakanı

A. M. Yılmaz

Millî Eğitim Bakanı

A. Akyol

Sağlık Bakanı

H. Şıvgın

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı

L. Kayalar

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ş. Yürür

Kültür Bakanı

N. K. Zeybek

(Bayındırlık, İmar - Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Dışişleri Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tokyo, 8 Mart 1989

Ekselansları,

Ekselansları'nın bu günkü tarihi taşıyan aşağıdaki mektuplarını almış bulunduğumu bildirmekten şeref kazanırım :

«Hava Servislerine İlişkin Olarak Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya arasında bu gün imzalanmış olan Anlaşma'ya atıfla, söz konusu Anlaşma'nın müzakereleri sırasında her iki ülke Hükümet temsilcilerinin, kendi ülkelerinde yürürlükte bulunan kanunlar ve nizamlar çerçevesinde alınacak aşağıda kayıtlı tedbirlerle ilgili olarak vardıkları mutabakatı Japon Hükümeti adına teyit etmekten şeref duyarım :

1. Âkit Taraflardan her biri tarafından tayin edilen hava yolu işletmelerinin, diğer Âkit Taraf ülkesinde şube kurmasına, bulundurmasına ve mutabık kalınan servisleri işletmek için gerekli faaliyetlere girişmelerine müsaade edilecektir.

2. Âkit Taraflardan herbirince tayin edilen hava yolu işletmeleri, diğer Âkit Taraf ülkesinde kendi şubelerini kurmak ve bulundurmak; hava servisleri yapabilmek için o ülkede yönetici, teknik, işletmecî ve diğer uzman personel bulundurmak hakkını haizdir.

3. Âkit Taraflardan herbirince tayin edilen havayolu işletmelerinin, mutabık kalınan servislerin işletilmesi dolayısıyla diğer Âkit Taraf ülkesinde elde ettikleri kazançların masraflar çıktıktan sonra kalan bölümünü, kazancın elde edildiği zamandaki resmî kur üzerinden, bir çevrilebilir döviz olarak serbestçe transfer etmelerine ve söz konusu mutabık kalınan servislerin işletilebilmesi amacıyla, diğer Âkit Tarafın ilgili kanun ve nizamlarına uygun olarak, yabancı döviz ve yerli para birimi cinsinden mevduat hesabı açmalarına ve bu tür hesap bulundurmalarına müsaade edilecektir.

Ekselanslarının, Hükümeti adına, bu hususların Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin de anlayışı olduğunu bildirmesini talep etmekten şeref duyarım.»

H. E. Mr. Sousuke Uno
Japonya Dışişleri Bakanı

Ekselanslarının yukarıda maruz mektubunda yer alan hususları Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına teyit etmekten şeref kazanırım.

Bu vesileyle Ekselanslarına en derin saygılarımı yinelerim.

Umut Artık
Türkiye Cumhuriyeti'nin
Japonya Büyükelçisi

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE JAPONYA ARASINDA HAVA SERVİSLERİ İÇİN ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Japonya Hükümeti,

Kendi ülkeleri arasında ve ötesinde hava servisleri ihdas etmek ve işletmek amacı ile bir Anlaşma akdetmek isteyerek,

7 Aralık 1944'te Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi tarafları olup,

Aşağıdaki gibi anlaşmışlardır :

MADDE 1

1. İşbu Anlaşma bakımından, metin aksini amir bulunmadıkça;

a) «Havacılık makamları» terimi, Türkiye Cumhuriyeti bakımından, Ulaştırma Bakanı ve halen adı geçen Bakan tarafından yerine getirilen sivil havacılıkla ilgili herhangi bir veya benzer bir görevi ifa etmeye yetkilendirilen herhangi bir kişi veya kurumu ve Japonya bakımından Ulaştırma Bakanı ve halen adı geçen Bakan tarafından yerine getirilen sivil havacılıkla ilgili herhangi bir veya benzer bir görevi ifa etmeye yetkilendirilen herhangi bir kişi veya kurum anlamına gelir;

b) «Tayin edilen havayolu işletmesi» terimi, bir Âkit Tarafın, diğer Âkit Tarafa bildirimde bulunarak, bildirimde belirlenen hatlarda hava servisleri işletmesi için tayin ettiği ve diğer Âkit Tarafa, işbu Anlaşma'nın üçüncü maddesi hükümlerine uygun olarak, uygun işletme ruhsatı verilen havayolu işletmesi anlamını taşır.

c) Bir «Devlet» e ilişkin olarak «ülke» terimi, söz konusu Devletin egemenliği, himayesi, koruması veya vesayeti altında bulunan arazi ile ona bitişik olan karasuları anlamına gelir.

d) «Hava servisi» terimi, yolcuların, kargo veya postanın kamu yararına taşınması için uçaklarla yapılan tarifeli hava servisi anlamını taşır.

e) «Uluslararası hava servisi» terimi, birden çok Devletin ülkesi üzerindeki hava sahasından geçen bir hava servisi anlamını taşır.

f) «Hava yolu şirketi» terimi, uluslararası hava servisi sunan veya işleten herhangi bir hava ulaştırma şirketi anlamına gelir.

g) «Teknik iniş» terimi, yolcu, yük ve posta almak veya bırakmak amacı dışında herhangi bir amaçla yapılan iniş anlamını taşır.

h) «Tarife» tanımı, işbu Anlaşma'daki veya bu Anlaşma'nın 16 ncı maddesine uygun olarak değiştirilmiş Tarife anlamına gelir.

i) «Tasrih edilen hat» terimi, Tarife'de tasrih edilen herhangi bir hat anlamını taşır.

j) «Mutabık kalınan servis» tanımı, tasrih edilen hatlarda işletilen herhangi bir hava servisi anlamına gelir.

2. Tarife, işbu Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçasını teşkil eder ve Anlaşma'ya yapılan tüm atıflar, aksi kararlaştırılmamışsa, Tarife'yi de kapsar.

MADDE 2

Her bir Âkit Taraf, diğer Âkit Tarafa, mutabık kalınan servisleri ihdas etmesi ve işletmesi amacıyla, işbu Anlaşma'da belirlenen hakları tanır.

MADDE 3

1. Tasrih edilen bir hat üzerindeki mutabık kalınan servisler, işbu Anlaşma'nın ikinci maddesi çerçevesinde ve Anlaşma'nın 11 inci maddesindeki hükümlere bağlı kalmak kaydıyla, derhal veya Âkit Tarafın takdirine bağlı olarak daha ileriki bir tarihte başlatılabilir.

Ancak;

a) Hakların tanındığı Âkit Tarafın, söz konusu hat için bir havayolu işletmesi veya havayolu işletmeleri tayin etmesinden; ve

b) Bu maddenin ikinci ve yedinci maddenin birinci fıkrası hükümlerine uygun olarak gecikmeden izin vermeye yükümlü olan hakları tanıyan Âkit Taraf'ın, kendi kanun ve yönetmeliklerine uygun olarak, söz konusu hava yolu işletmesi veya işletmelerine işletme müsaadesi hakkını vermesinden önce seferler başlayamaz.

2. Âkit Taraf'lardan herhangi biri tarafından tayin edilen herbir hava yolu işletmesinden, diğer Âkit Taraf havacılık makamlarınca, söz konusu makamların uluslararası hava servislerinin işletilmesi amacıyla normal ve makul biçimde uyguladığı kanun ve nizamlarda öngörülen şartları yerine getirmeye ehil olduğu hususunda anılan makamları ikna etmesi istenebilir.

MADDE 4

1. Herbir Âkit Taraf'ın hava yolu işletmeleri, uluslararası hava servislerine ilişkin olarak aşağıdaki ayrıcalıklardan yararlanırlar :

a) Diğer Âkit Taraf'ın ülkesi üzerinden inmeden uçmak,

b) Diğer Âkit Taraf'ın ülkesine teknik iniş yapmak.

2. Her bir Âkit Taraf'ca tayin edilen hava yolu işletmesi, işbu Anlaşma hükümlerine bağlı olmak kaydıyla, tasrih edilen bir hatta mutabık kalınan servisleri işletirken, yolcu, yük ve posta şeklindeki uluslararası trafiği ayrı ayrı veya birlikte almak ve bırakmak amaçlarıyla, diğer Âkit Taraf'ın ülkesinde bulunan ve Tarife'de yer alan hatlarda belirlenmiş noktalarda durmak ayrıcalığını haizdir.

3. Bu maddenin ikinci fıkrasındaki hiçbir husus, bir Âkit Taraf Hava yolu işletmelerine, öteki Âkit Taraf ülkesindeki başka bir noktaya ücret veya kira karşılığı götürülmek üzere diğer Âkit Taraf ülkesinde yolcu, yük ve posta alması ayrıcalığı tanındığı anlamına gelmez.

MADDE 5

Âkit Taraf'lardan herhangi birinin, diğ er Âkit Taraf'ça tayin edilen hava yolu işletmelerine, kendi kontrolü altında bulunan havaalanlarını ve diğ er hizmetleri kullanması dolayısıyla uygulayacağı veya uygulanmasına müsaade edeceği ücretler âdil ve makul olacak ve bu ücretler, söz konusu havaalanlarını ve hizmetleri kullanan en fazla müsaadeye mazhar ülke veya birinci Âkit Taraf'ın uluslararası hava servisleri yapan millî hava yolları işletmelerinin ödeyeceği ücretten fazla olmayacaktır.

MADDE 6

1. Âkit Taraf'lardan herhangi birinin tayin ettiği hava yolu işletmelerinin mutabık kalınan servisleri yapan uçaklarında bulunan akaryakıt, yağlama yağları, yedek parçalar, mutad teçhizat ve uçak kumanyası, o ülke üzerinde yapılacak seyahatin bir bölümünde tüketilecek veya kullanılacak dahi olsalar, diğ er Âkit Taraf ülkesindeki gümrük resimlerinden, vasıtalı vergilerden, muayene ücretlerinden ve diğ er benzeri resim, harç veya ücretlerden muaf olacaktır.

2. Âkit Taraf'lardan herhangi birinin tayin ettiği hava yolu işletmelerinin uçaklarına diğ er Âkit Taraf ülkesinde alınan ve mutabık kalınan seferlerde kullanılan akaryakıt, yağlama yağları, yedek parçalar ve mutad teçhizat, ikinci Âkit Taraf'ın düzenlemelerine bağı lı olmak kaydıyla, gümrük resimlerinden, vasıtalı vergilerden, muayene ücretlerinden ve diğ er benzer resim, harç veya ücretlerden muaf olacaktır.

3. Tayin edilen hava yolu işletmelerinin uçaklarına ikmal yapmak amacıyla, Âkit Taraf'lardan herhangi birinin tayin ettiği hava yolu işletmeleri hesabına diğ er Âkit Taraf ülkesine gümrük kontrolü altında sokulan ve bu ülkede depolanan akaryakıt, yağlama yağları, yedek parçalar, mutad teçhizat ve uçak kumanyası, gümrük resimlerinden, vasıtalı vergilerden, muayene ücretlerinden ve diğ er benzer resim, vergi veya ücretlerden muaf olacaktır.

MADDE 7

1. Âkit Taraf'lardan her biri, diğ er Âkit Taraf'ça tayin edilen hava yolu işletmelerinin esas mülkiyetinin veya fiilî kontrolünün o Âkit Taraf vatandaşlarının elinde bulunduğ una ikna olmaması halinde, işbu Anlaşma'nın 4 üncü maddesinin 1 ve 2 nci şıklarında diğ er Âkit Taraf'ça tayin edilen hava yolu işletmelerine ilişkin olarak belirlenen ayrıcalıkları durdurmak ve geri almak hakkını mahfuz tutar.

2. Âkit Taraf'lardan her biri, diğ er Âkit Taraf'ça tayin edilen hava yolu işletmelerinin, yukarıda 1 inci şıkta belirtilen ayrıcalıkları tanıyan Âkit Taraf'ın Kanun ve nizamlarına uymaması veya işbu Anlaşma'da mündemiç şartlara uygun olarak işletme yapmaması halinde, 1 inci şıkta söz konusu ayrıcalıkların uygulanmasını durdurmak veya bu ayrıcalıkların kullanılmasına kayıtlar koymak hakkını mahfuz tutar. Kanun

ve nizamların daha fazla ihlâl edilmesinin önlenmesi amacıyla veya hava seyrüsefer güvenliğine ilişkin hususlar nedeniyle bu ayrıcalıkların uygulanmasının durdurulması veya sözkonusu ayrıcalıkların kullanılmasına kayıtlar konması için derhal bir işlem yapılması şart değilse, bu hak ancak diğer Âkit Taraf'la istişareden sonra kullanılacaktır.

MADDE 8

Ülkeleri arasında tasrih edilen hatlarda üzerinde mutabık kalınan servisleri işletmeleri için, her iki Âkit Taraf'ca tayin edilen hava yolu işletmelerine adil ve eşit haklar tanınacaktır.

MADDE 9

Âkit Taraflar'ca tayin edilen hava yolu işletmeleri, mutabık kalınan servisleri işletirken, diğer Âkit Taraf'ca tayin edilen hava yolu işletmesinin aynı hattın bütünü veya bir bölümünde hizmet verdiği servisleri haksız biçimde etkilememek için, öteki Âkit Taraf hava yolu işletmesinin çıkarlarını gözönünde bulunduracaktır.

MADDE 10

1. Âkit Taraf'larca tayin edilen hava yolu işletmelerinin sağladığı mutabık kalınan servislerin, tasrih edilen hatlardaki kamu ulaştırma ihtiyaçlarıyla yakın ilgisi bulunacaktır.

2. Tayin edilen hava yolu işletmelerince yapılan mutabık kalınan servislerin ilk amacı, hava yolu işletmesini tayin eden Âkit Taraf ülkesinden kaynakların veya ülkesine gelen yolcu, yük ve postaya ilişkin olarak mevcut olan veya mevcut olması makul bir tarzda beklenen taşıma ihtiyaçlarını, makul bir hamule faktörü ile karşılamaya yetecek bir kapasiteyi sağlamak olacaktır. Hava yolu işletmesini tayin eden Devletin ülkesinin haricindeki bir ülkede bulunan tasrih edilen hatlar üzerindeki noktalardan alınan veya bu noktalara bırakılan yolcu, yük ve postanın taşınması genel prensiplere göre yapılacak ve kapasite aşağıdaki hususlarla bağlantılı olacaktır.

a) Hava yolu işletmesini tayin eden Âkit Taraf ülkesine gelecek veya ülkesinden gidecek olan trafiğin ihtiyaçları;

b) Uzak menzilli hava seferleri ihtiyaçları;

c) Yerel ve bölgesel servisler gözönüne alındıktan sonra, hava yolu işletmesinin geçtiği bölgenin trafik ihtiyaçları.

3. Âkit Taraflar'ca tayin edilen hava yolu işletmelerinin mutabık kalınan servislere ilişkin olarak sağlayacakları kapasite, 8 inci ve 9 uncu maddeler ile işbu Madde'nin 1 inci ve 2 nci şıklarında yer alan ilkelere uygun olarak, her iki Âkit Taraf havacılık makamları arasında yapılacak istişare yoluyla belirlenecektir.

MADDE 11

1. Mutabık kalınan servislere ilişkin ücret tarifesi; işletme masrafları, makul bir kâr, servisin özellikleri (sürat standartları, yerleşme ve ağırlamaya ilişkin hususlar gibi) ve diğer havayollarının belirlenen hattın herhangi bir bölümündeki tarifeleri dahil, bütün ilgili unsurlar gözönünde tutularak makul seviyelerde tespit edilecektir.

2. Ücret tarifeleri aşağıdaki şartlara göre belirlenecek ve Âkit Taraf'ların havacılık makamları, her bir Âkit Taraf'ta mevcut usullere göre, tayin edilen hava yolu işletmelerinin belirlenen ücret tarifelerine uymalarını sağlayacaklardır.

a) Ücret tarifeleri, mümkün ise ilgili tayin edilmiş hava yolları işletmelerince, Uluslararası Hava Ulaştırma Birliği'nin ücret - belirleme mekanizması yoluyla belirlenecektir. Bu mümkün olmaz ise, mutabık kalınan hatlara ve sektörlerle ilişkin ücret tarifeleri, tayin edilen hava yolları işletmelerince belirlenir. Herhalükârda, ücret tarifeleri, her bir Âkit Taraf'ta uygulanan usullere göre, her iki Âkit Taraf'ın havacılık makamlarının onayına sunulur.

b) Tayin edilen hava yolu işletmeleri ücret tarifeleri üzerinde anlaşmaya varamazlarsa veya herhangi bir Âkit Taraf'ın havacılık makamları sunulan ücret tarifesini onaylamaz ise, Âkit Taraf'ların havacılık makamları, işbu Maddenin 2 no.lu fıkradaki hükümlere uygun olarak, ücret tarifeleri üzerinde mutabakata varmak için çaba sarfedeceklerdir.

c) Âkit Taraf'lar havacılık makamları işbu Maddenin 2(b) fıkrası hükümlerine göre mutabakata varamazlar ise, anlaşmazlık işbu Anlaşma'nın 15 inci maddesi hükümlerine uygun olarak çözüme kavuşturulacaktır.

d) İşbu Anlaşma'nın 15 inci Maddesinin 3 üncü fıkrası hükümleri haricinde, herhangi bir Âkit Taraf havacılık makamı ücret tarifesinden memnun kalmaz ise, söz konusu tarife yürürlüğe girmez.

MADDE 12

Herhangi bir Âkit Taraf'ın havacılık makamı, diğer Âkit Taraf'ın havacılık makamına, talep halinde, birinci Âkit Taraf'ça tayin edilen hava yolu işletmesinin mutabık kalınan hatlarda diğer Âkit Taraf ülkesine veya anılan Âkit Taraf ülkesinden taşıdığı trafiğe ilişkin olup, tayin edilen hava yolu işletmesince normal olarak hazırlanan ve yayınlanmak üzere kendi millî havacılık makamına sunulan bilgi ve istatistikleri verecektir.

MADDE 13

1. Âkit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut hak ve yükümlülüklerine uygun olarak, sivil havacılık güvenliğinin yasa - dışı müdahalelere karşı korunması amacıyla birbirlerine karşı üstlendikleri yükümlülüğün, bu Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçasını teşkil ettiğini teyid ederler. Âkit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut haklarının ve yükümlülüklerinin genel niteliklerini kısıtlamaksızın, özellikle 14 Eylül 1963 tarihli Uçaklarda İşlenen Suçlar ve Diğer Cürümlerle ilgili Tokyo Sözleşmesi, 16 Aralık 1970 tarihli Uçakların Yasa - dışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesine İlişkin

Lahey Sözleşmesi, 23 Eylül 1971 tarihli Sivil Havacılık Güvenliğine Karşı İşlenen Suçların Önlenmesine İlişkin Montreal Sözleşmesi ve sivil havacılık güvenliğine ilişkin olup her iki Âkit Tarafı bağlayan herhangi bir çok taraflı anlaşmanın hükümlerine uygun hareket edeceklerdir.

2. Âkit Taraflar, sivil uçakların yasa - dışı yollarla ele geçirilmesini; bu uçakların yolcularının ve mürettebatının, havaalanlarının ve hava seyrüsefer tesislerinin emniyetine karşı diğer yasa - dışı eylemleri ve sivil havacılığın güvenliğine ilişkin her türlü tehdidi bertaraf etmek üzere, talep halinde birbirlerine gerekli her türlü yardımda bulunacaklardır.

3. Âkit Taraflar karşılıklı ilişkilerinde, Taraflara uygulanabilir olduğu ölçüde, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatının tespit ettiği ve Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'ne Ek olarak belirlenen havacılık güvenliği hükümlerine uygun olarak hareket edeceklerdir. Taraflar, kendi kayıtlarını taşıyan uçak işletmecilerinin ve ülkelerindeki havaalanı işletmecilerinin söz konusu havacılık güvenliği hükümlerine uygun hareket etmelerini sağlayacaklardır.

4. Âkit Taraflardan her biri, söz konusu uçak işletmecilerinin, diğer Âkit Tarafın ülkesine giriş için, bu ülkeden çıkış için veya bu ülkede kalman süre zarfında diğer Âkit Tarafça, yukarıdaki 3 üncü paragrafta atf yapılan havacılık güvenliği hükümlerine uymalarının sağlanabileceği hususunda mutabıktır. Âkit Taraflardan her biri, kendi ülkesinde uçakların güvenliğinin sağlanması, yolcuların, mürettebat el bagajlarının, genel bagajın, kargo ve uçak hamulesinin, yükleme ve boşaltma öncesi ile sırasında kontrolü amacıyla yeterli tedbirlerin alınmasını ve etkin şekilde uygulanmasını sağlayacaktır. Âkit Taraflardan her biri, belirli bir tehdidin bertaraf edilmesi amacıyla diğer Âkit Tarafın makul özel güvenlik tedbirleri alınması yolunda yapacağı herhangi bir talebi olumlu şekilde dikkate alacaktır.

5. Sivil uçakların yasa - dışı yollarla ele geçirilmesi veya bu doğrultuda bir tehdidin vukubulması veya uçaklara, uçak yolcularına ve mürettebatına, havaalanlarına veya hava seyrüsefer tesislerine yönelik diğer yasa - dışı müdahalelerin meydana gelmesi halinde Âkit Taraflar, haberleşme olanakları sağlayarak ve bu tür bir olayın veya olay tehdidinin süratli ve güvenli biçimde sona erdirilmesi yönünden diğer uygun tedbirleri alarak birbirlerine yardımcı olacaklardır.

MADDE 14

Âkit Taraflar, işbu Anlaşma'nın yürütülmesini etkileyen bütün meselelerde yakın işbirliği sağlamak amacıyla, Âkit Taraf'ların havacılık makamları arasında düzenli ve sık biçimde istişareler yapılması niyetindedirler.

MADDE 15

1. Âkit Taraf'lar arasında işbu Anlaşma'nın yorumlanması veya uygulanması ile ilgili bir anlaşmazlık çıkarsa, Âkit Taraf'lar bu anlaşmazlığı önce kendi aralarında müzakere yoluyla halletmeye çalışacaklardır.

2. Âkit Traf'lar, müzakere yoluyla bir anlaşmaya varamadıkları takdirde, anlaşmazlık Âkit Traf'lardan herhangi birinin talebi üzerine, Âkit Traf'lerden her birinin belirleyeceği birer hakem veya böylece belirlenen iki hakemin, herhangi bir Âkit Traf'ın vatandaşı olmaması kaydıyla belirleyeceği bir üçüncü hakemden kurulu 3 kişilik bir hakem heyetine sunulacaktır. Âkit Traf'lardan her biri, diğerinden, anlaşmazlığın tahkimini isteyen bir notayı aldığı tarihten itibaren altmış (60) gün içinde bir hakem tayin edecek ve üçüncü hakem bundan sonraki altmış (60) günlük bir süre içinde seçilecektir. Âkit Traf'lardan herhangi biri altmış günlük süre içerisinde kendi hakemini tayin edemezse veya belirtilen süre içinde üçüncü hakem üzerinde mutabık kalınamazsa, Sivil Havacılık Teşkilatı Konseyi Başkanının, durumun gereğine göre, bir hakemi veya hakemleri tayin etmesini Âkit Traf'lardan herhangi biri isteyebilir.

3. Âkit Traf'lar, bu maddenin ikinci fıkrasına göre verilecek herhangi bir karara uymayı taahhüt ederler.

MADDE 16

1. Âkit Traf'lar'dan herhangi biri, işbu Anlaşma'nın değiştirilmesi amacıyla, diğer Âkit Traf'tan istişarelerde bulunulmasını talep edebilir. Bu istişare, bu yönde bir talep alınmasından sonraki altmış günlük süre içinde başlayacaktır.

2. Eğer değişiklik, Anlaşma'nın Tarife dışındaki hükümleriyle ilgiliyse, söz konusu değişiklik her bir Âkit Traf'ın Anayasal usullerine uygun olarak kabul edilir ve bu kabulü belirten diplomatik nota teatisinin yapıldığı tarihte yürürlüğe girer.

3. Eğer değişiklik Tarife'yle ilgiliyse, istişareler her iki Âkit Traf'ın havacılık makamları arasında yapılacaktır. Anılan makamlar gözden geçirilmiş yeni Tarife üzerinde mutabık kaldıklarında, sözkonusu Tarife, diplomatik nota teatisi ile teyid edildikten sonra yürürlüğe girer.

MADDE 17

Hava ulaştırmasına ilişkin çok taraflı bir sözleşmenin her iki Âkit Traf bakımından yürürlüğe girmesi halinde, işbu Anlaşma sözkonusu sözleşme hükümlerine uygun hale getirilmek amacıyla tadil edilir.

MADDE 18

Âkit Traf'lardan herhangi biri, işbu Anlaşma'yı sona erdirmek niyetinde olduğunu diğer Traf'a bildirebilir. Bildirimin bir örneği aynı zamanda Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatına da gönderilir. Bu durumda, bildirim Âkit Traf'lar arasında mutabakata varılarak belirlenen sürenin bitiminden önce geri alınmadığı takdirde, Anlaşma, fesih bildirimının öteki Âkit Traf'ça alınışından itibaren oniki ay sonra sona erecektir. Öteki Âkit Traf'ın ihbarnamenin alındığını teyid etmemesi halinde, sözkonusu bildirim, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı'nın bildirim aldığı tarihten on dört gün sonra diğer Âkit Traf'ça alınmış sayılacaktır.

MADDE 19

İşbu Anlaşma ve yapılan değişiklikler, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı'na tescil ettirilecektir.

MADDE 20

İşbu Anlaşma, her bir Âkit Tarafın anayasal usullerine göre onaylanır ve bu onayı bildiren diplomatik nota teatisinin yapıldığı tarihte yürürlüğe girer.

Yukarıdakileri tasdiken, Hükümetleri tarafından usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş, aşağıda imzaları bulunan temsilciler işbu Anlaşmayı imzalamışlardır.

1989 yılının Mart ayının sekizinci günü Tokyo'da İngilizce dilinde iki nüsha halinde yapılmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADINA

JAPONYA HÜKÜMETİ ADINA

T A R İ F E

1. Türkiye Cumhuriyeti tarafından tayin edilen hava yolu işletmesinin veya işletmelerinin her iki istikamette olmak üzere işletebileceği hatlar :

Türkiye'deki noktalar - Orta Doğuda bir nokta veya Karaçi - Asya'da daha sonra mutabık kalınacak bir nokta - Tokyo - daha sonra mutabık kalınacak iki ileri nokta.

2. Japonya tarafından tayin edilen hava yolu işletmesinin veya işletmelerinin her iki istikamette olmak üzere işletebileceği hatlar :

Japonya'daki noktalar - Asya'da daha sonra mutabık kalınacak bir nokta - Orta Doğu'da bir nokta veya Karaçi - İstanbul - daha sonra mutabık kalınacak iki ileri nokta.

3. Herhangi bir Âkit Tarafça tayin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin mutabık kalınan servisleri, söz konusu Âkit Tarafın ülkesindeki bir noktadan başlar. Ancak tasrih edilen hatta yer alan diğer noktalar, tayin edilen hava yolu işletmesinin tercihinine bağlı olarak, bütün seferlerde veya bunların herhangi birinde kullanılmayabilir.

